

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3559/2022
12.04.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Бранке Дражић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Маја Војводић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, чији је заступник Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Ужицу Гж1 55/22 од 19.05.2022. године, у седници већа одржаној 12.04.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Ужицу Гж1 55/22 од 19.05.2022. године, као изузетно дозвољеној ревизији.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Ужицу Гж1 55/22 од 19.05.2022. године и пресуда Основног суда у Пожеги П1 237/20 од 21.02.2022. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожеги П1 237/20 од 21.02.2022. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да исплати тужиоцу на име накнаде штете због неисплаћене зараде износ од 166.107,96 динара, са затезном каматом од 09.11.2020. године до исплате, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом извршења. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да исплати тужиоцу на име трошкова парничног поступка износ од 45.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, под претњом извршења.

Пресудом Вишег суда у Ужицу Гж1 55/22 од 19.05.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Пожеги П1 237/20 од 21.02.2022. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, као посебну, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужилац је благовремено поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је на основу члана 404. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), оценио да је ревизија тужене изузетно дозвољена.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код ДГП „Пролетерски пут“ из Пожеге над којим је решењем Привредног суда у Ужицу Ст 27/09 од 04.09.2009. године отворен стечајни поступак. На основу вансудског споразума о уређењу међусобних права и обавеза запосленог и послодавца по основу рада број .. од 23.01.2007. године утврђен је укупан дуг послодавца према тужиоцу, који је за период од 01.01.2001. године до 31.12.2006. године, када је послодавац био предузеће са друштвеним капиталом, износио 301.569,00 динара. До дана отварања стечаја тужилац је у извршном поступку наплатио 157.185,00 динара признатог потраживања, тако да му је преостали износ од 144.384,00 динара, пријављен у поступку стечаја са законском затезном каматом доспелом до отварања стечајног поступка, решењем Привредног суда у Ужицу Ст 187/11 од 27.06.2012. године признат у висини до 187.153,60 динара. До закључења стечајног поступка решењем Ст. 48/10 од 27.06.2012. године, тужилац је наплатио 10,06% признатог потраживања, а у поступку накнадно отвореном решењем Ст 26/15 од 03.11.2015. године, ради уновчавања изнова пронађене имовине, тужилац није наплатио ни део преосталог износа. Тужиочев приговор за заштиту права на суђење у разумном року, поднет у периоду од 18. до 21.03.2019. године, одбачен је решењем Привредног суда у Ужицу Р4 43/19 од 22.03.2019. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је тужбени захтев усвојио са образложењем да је при објективној одговорности тужене, конституисаној Законом о заштити права на суђење у разумном року, иста дужна тужиоцу накнадити штету насталу неисплаћивањем његових зарада од стране послодавца који је био друштвено предузеће, без обзира што тужиоцу није утврђена повреда права на суђење у разумном року, јер на такав закључак упућују одлуке Европског суда за људска права.

Другостепени суд је првостепену пресуду потврдио налазећи да је становиште изложено у ожалбеној пресуди засновано на правилној примени члана 154, 155. и 185. ЗОО, на Протоколу 1 уз Конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, те на Закону о заштити права на суђење у разумном року.

Разматрајући ревизију тужене Врховни касациони суд је оценио да су нижестепене одлуке засноване на погрешној примени материјалног права, због чега је чињенично стање остало погрешно и непотпуно утврђено, па је одлучио као у изреци овог решења.

Тужилац је свој захтев за накнаду материјалне штете засновао на Закону о облигационим односима и Закону о заштити права на суђење у разумном року. Заштита права на суђење у разумном року остварује се приговором који се подноси током трајања поступка (члан 5. став 1. у вези са чланом 3. став 1. Закона о заштити права на суђење у разумном року) и чијим усвајањем правоснажном судском одлуком његов подносилац стиче право на накнаду имовинске штете тужбом поднетом у

парничном поступку против Републике Србије, чија је одговорност објективна (члан 31. став 1. и 3. Закона о заштити права на суђење у разумном року).

Правни институт накнаде штете у Закону о облигационим односима регулисан је чланом 154, којим је предвиђена одговорност за штету по основу кривице (субјективна) и одговорност без обзира на кривицу (објективна). Код субјективне одговорности штетеника оштећено лице је у парничном поступку дужно да докаже постојање узрочно-последичне везе између радњи штетника и настале штете.

У конкретној чињенично-правној ситуацији правилна примена материјалног права зависи од утврђене повреде права на суђење у разумном року, односно од узрочно-последичне везе између ненаплаћивања потраживања тужиоца и поступања Привредног суда у Ужицу у поступку стечаја тужиоцевог послодавца, чије постојање зависи од обима стечајне масе и дугова стечајног дужника, односно од расположиве суме средстава из којих ће се наплаћивати потраживања призната у стечају. Како је због погрешне примене материјалног права утврђење ових битних чињеница изостало, првостепени суд ће приликом поновног суђења разјаснити наведене спорне околности – да ли је правоснажном судском одлуком тужиоцу утврђена повреда права на суђење у разумном року, а ако није да ли су постојали пропусти Привредног суда у Ужицу због којих тужилац у стечајном поступку свог повериоца није успео да наплати своје признато потраживање, па ће у зависности од тога о основаности истакнутог потраживања одлучити правилном применом материјалног права.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, која зависи од коначног исхода спора међу странкама.

Сагласно изложеном, применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић